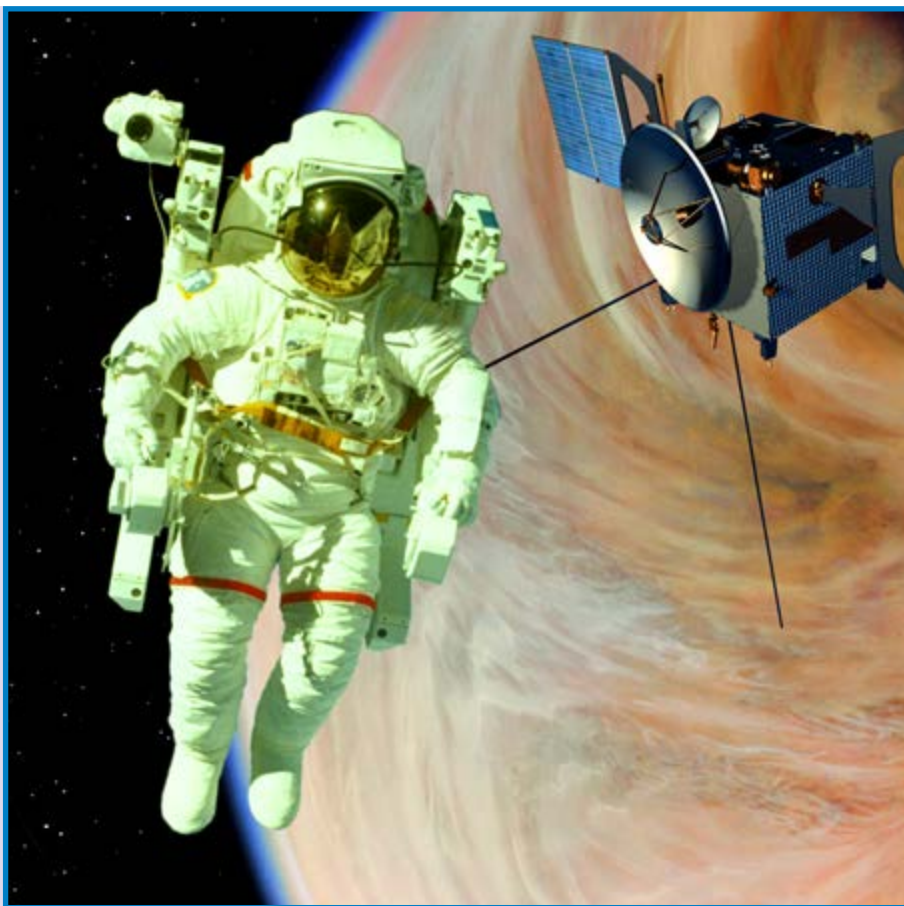

زمین و همسایه‌های آن

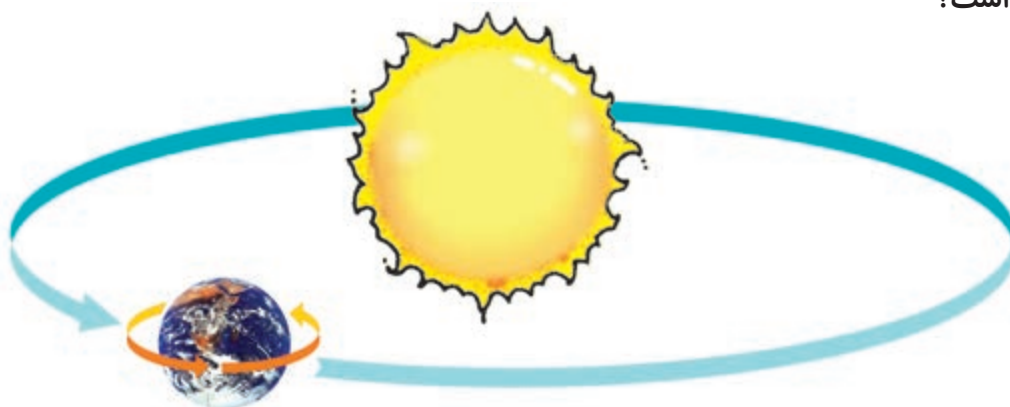

زمین

آیا تاکنون چرخ و فلک سوار شده‌اید؟ در این حالت چنین به نظر می‌رسد که همه‌ی چیزهای اطراف شما در حال حرکت‌اند؛ آیا به‌راستی چنین است؟

چنین به نظر می‌رسد که زمین بی‌حرکت است و خورشید هر روز در آسمان جابه‌جا می‌شود. آیا به‌راستی این چنین است؟

زمین در هر ۳۶۵ روز، یک بار به دور خورشید می‌چرخد و در هر ۲۴ ساعت، یک بار هم به دور خودش می‌چرخد.

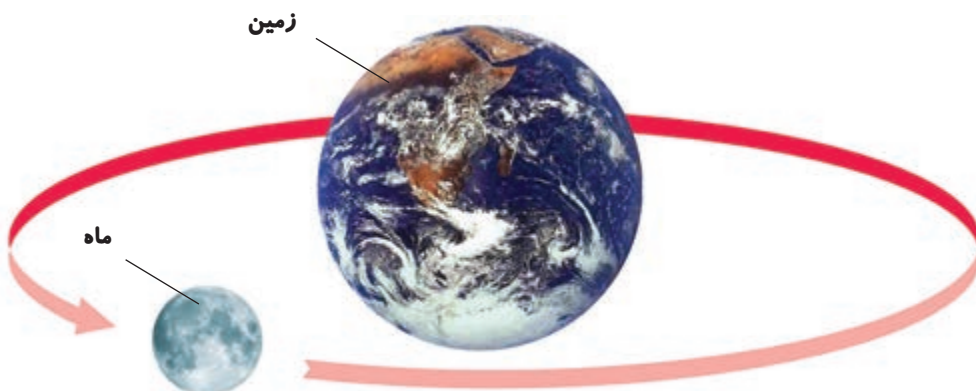
نزدیک ترین همسایه ی زمین

بیشتر شب ها، در آسمان ماه و تعداد زیادی ستاره می بینید.

ماه از همه ی چیزهایی که در آسمان مشاهده می کنید، به شما نزدیک تر است؛ به همین سبب، بزرگ به نظر می رسد. دانشمندان با دوربین هایی قوی و بزرگ که **تلسکوپ** نام دارند، ماه را مشاهده می کنند. در ماه، موجود زنده وجود ندارد. هوا و آب هم در آنجا نیست. سطح ماه، از سنگ و غباری نرم پوشیده شده است. در روی ماه، کوه های بلند، دشت های وسیع و گودال های دایره شکل زیادی وجود دارد.

قسمتی از سطح ماه که از نزدیک عکس برداری شده است.

کره ی ماه به دور زمین می گردد. یک بار گردش ماه به دور زمین، نزدیک به چهار هفته طول می کشد.

ماه، از خود نور ندارد و خورشید، آن را روشن می‌کند. ماه، مانند آینه، نور خورشید را به زمین برمی‌گرداند؛ به این نور، **مهتاب** می‌گویند.

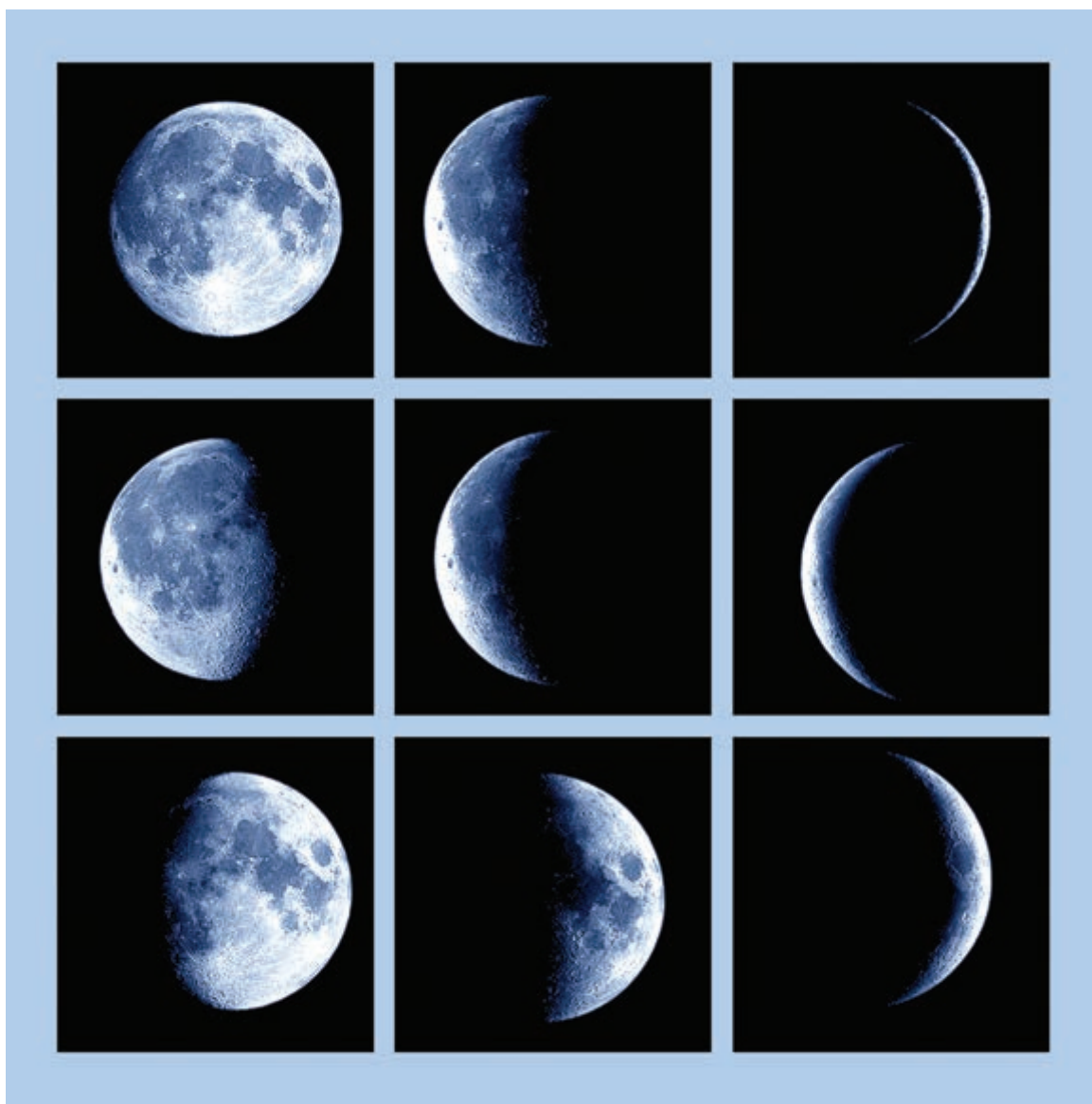
○ مشاهده کنید

مدّت چهار هفته، کره‌ی ماه را در آسمان مشاهده کنید.

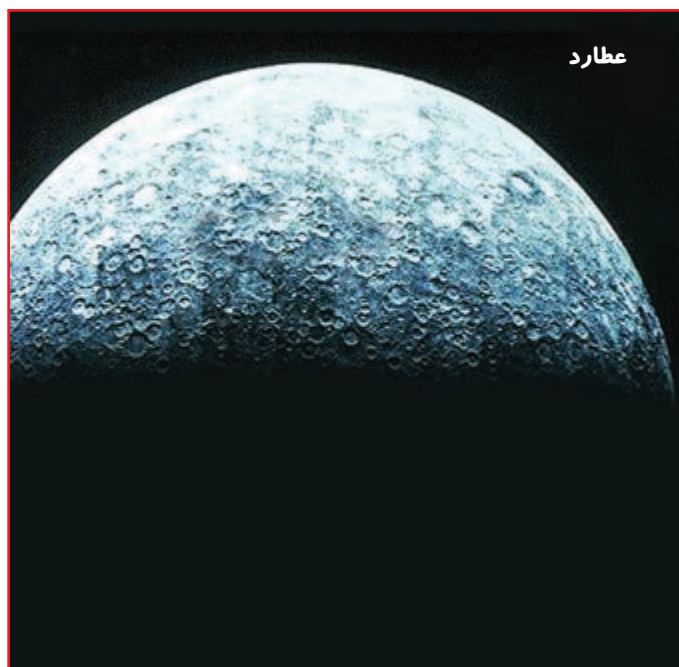
۱ شکل‌های زیر را به ترتیب دیدن آن‌ها شماره‌گذاری کنید.

۲ کدام شکل را در روز هم می‌توان دید؟

سفر به منظومه ی شمسی

فرض کنید که در یک سفینه ی فضاپیما نشسته اید و می خواهید به یک سفر فضایی بروید. در این سفر، به سیاره های سفر خواهید کرد که همراه با خورشید و زمین، منظومه ی شمسی نامیده می شوند. شما در وسط

منظومه، خورشید را می بینید که نور زرد روشنی دارد. در اطراف خورشید، ۸ سیاره در گردش اند که زمین هم یکی از آنهاست.

همه ی سیاره ها به دور خورشید می گردند. سیاره ها به دور خود هم می چرخند. حرکت بعضی سیاره ها به دور خورشید، سریع و حرکت بعضی از آنها آرام است. سفر شما از نزدیک ترین سیاره به خورشید شروع می شود.

عطارد: ابتدا از کنار عطارد می گذرید. عطارد، سیاره ی کوچکی است و به خورشید خیلی نزدیک است. این سیاره هر ۸۸ روز یک بار، به دور خورشید می گردد. عطارد به اندازه ای داغ است که نمی توانید روی آن فرود بیایید. در روی عطارد هیچ موجودی زنده نمی ماند.

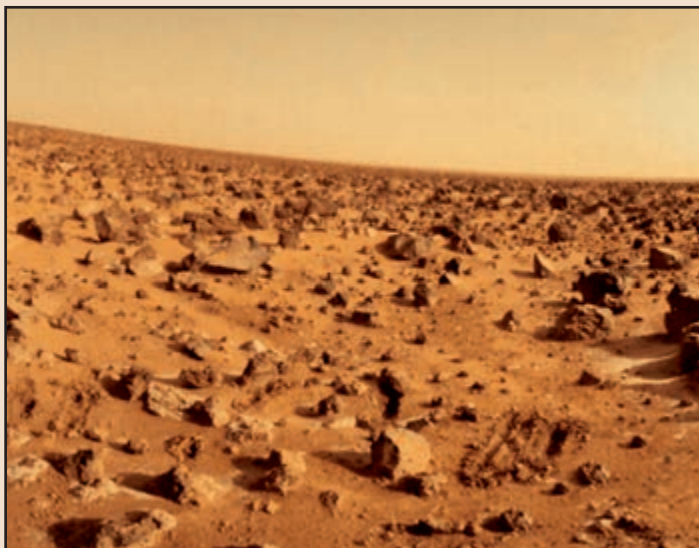
زهره: سیاره ی زهره را صبح ها و عصرها نزدیک محل طلوع و غروب خورشید می بینید. زهره بسیار پر نور است و به آسانی دیده می شود. زهره تقریباً به اندازه ی زمین است و مانند زمین، کوه و دشت دارد اما چون به خورشید نزدیک است، سطح آن خیلی گرم است؛ پس، آب و موجود زنده هم ندارد.

زمین: وقتی که از زهره دور می‌شوید، به زمین می‌رسید که سومین سیاره است. سیاره‌ی زمین از دور به شکل کره‌ی آبی و سفید زیبایی دیده می‌شود. هنگامی که به زمین نزدیک‌تر می‌شوید، می‌فهمید که قسمت‌های آبی‌رنگ، اقیانوس‌ها و قسمت‌های سفید، ابرها هستند.

زمین نه زیاد گرم و نه خیلی سرد است؛ به همین سبب، برای گیاهان، جانوران و انسان، جای مناسبی است.

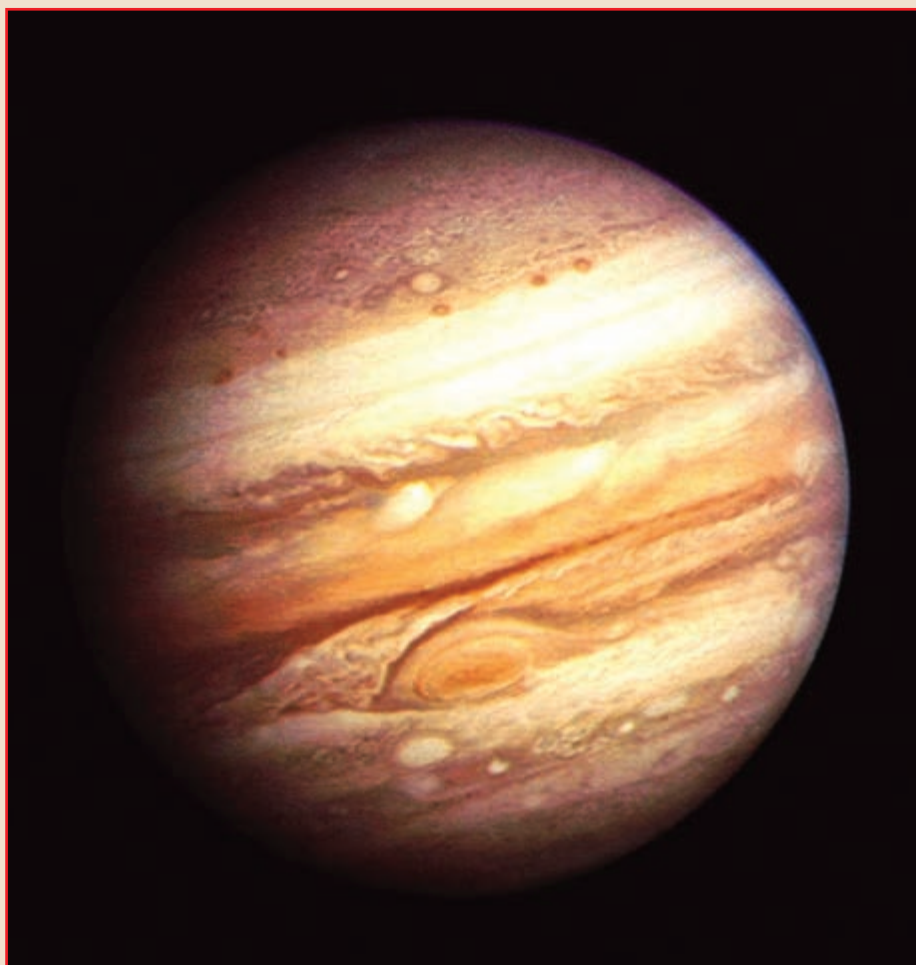

سطح مریخ مانند سطح بیابان‌های زمین است.

مریخ: بعد از زمین به مریخ می‌رسید. مریخ، خاک قرمز رنگی دارد. به همین سبب، از زمین، قرمز رنگ دیده می‌شود. برخی از دانشمندان معتقدند که در مریخ آب هست اما همه‌ی آب‌ها یخ بسته‌اند. مریخ حدود ۲ سال یک بار، به دور خورشید می‌گردد.

مشتری: سیاره‌ی بعد

از مریخ، مشتری است که از جنس گاز است. مشتری، بزرگ‌ترین سیاره‌ی منظومه‌ی شمسی است. این سیاره آن قدر بزرگ است که ۱۴۰۰ کره، به اندازه‌ی زمین، در آن، جا می‌گیرند.

مشتری، بزرگ‌ترین سیاره‌ی منظومه‌ی شمسی است.

جنس زحل هم مانند مشتری، از گاز است.

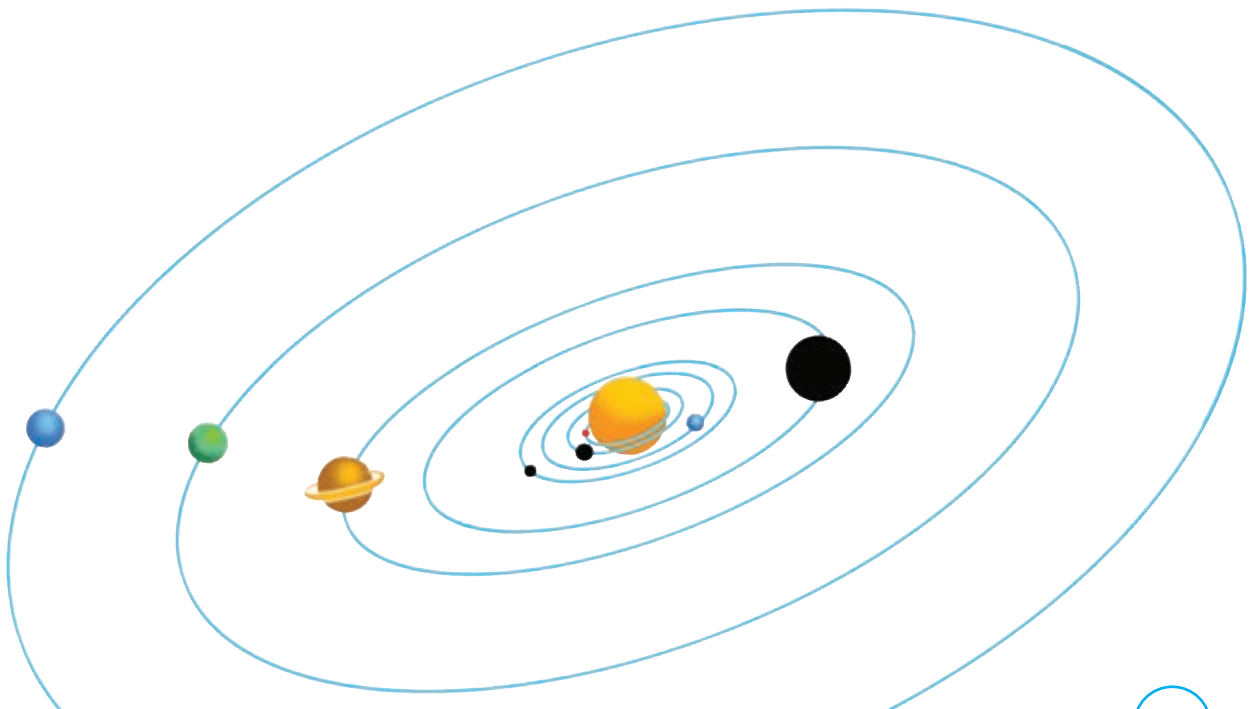
زحل: سیاره ی بسیار زیبایی است و با بقیه ی سیاره ها فرق دارد. در اطراف زحل، حلقه های روشن زیادی وجود دارد. زحل، هر ۲۹ سال یک بار، به دور خورشید می گردد.

اورانوس و نپتون: این دو سیاره از خورشید خیلی دورند؛ به همین علت، خیلی سردند.

○ مقایسه کنید

- ۱ سیاراتی را که به رنگ سیاه نشان داده شده اند، نام گذاری کنید.
- ۲ سیاراتی را که نام گذاری کردید، از نظر دما و مدت گردش به دور خورشید، با هم مقایسه کنید.

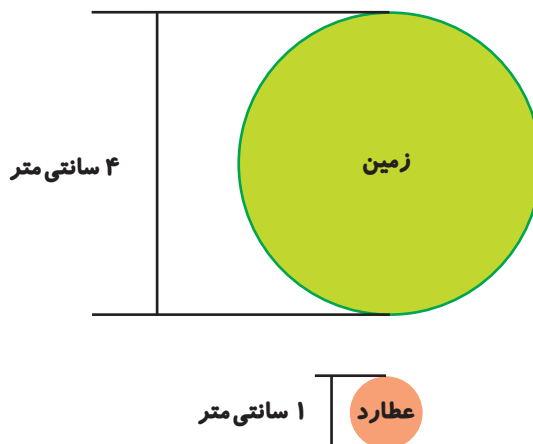

رسم کنید

وسایل مورد نیاز: مقوّا، قیچی، پرگار، خط کش و چسب.

با استفاده از عددهای جدول زیر، به جای سیّاره‌های منظومه‌ی شمسی، دایره‌هایی بکشید. دور دایره‌ها را ببرید؛ سپس، آن‌ها را روی مقوّا بچسبانید و به کلاس بیاورید.

سیّاره	قطر
عطارد	۱
زهره	۴
زمین	۴
مریخ	۲
مشتری	۴۳
زحل	۳۶
اورانوس	۱۶
نپتون	۱۵

فکر کنید

۱ اگر مسافر فضا باشید، باید چه چیزهایی با خود بردارید؟ چرا؟

۲ به نظر شما، چرا هر چه سیّاره‌ها از خورشید دورتر می‌شوند، زمان گردش آن‌ها به دور خورشید

بیشتر می‌شود؟